

## Kompetence zdravotních sester v zahraničí a České republice.

Akce pořádaná na půdě Ministerstva zdravotnictví dne 1.10.2015 byla příslibem kvality a významu již jmény, která byla uvedena v programu. Celá akce byla okořeněna zajímavými komentáři moderátora a organizátora MUDr. Oldřicha Šubrta, CSc., MBA, ale i zajímavými a nekompromisními dotazy novinářů.

První přednáškou nás prof. MUDr. Josef Vymazal, náměstek ministra zdravotnictví pro zdravotní péči provedl daty a statistikami od historie po dnešek a předem vyjasnil postoje, které ministerstvo zastává a to, že v žádném případě nejde o rušení vysokoškolského studia sester, ale o správné nastavení kompetencí. Prof. MUDr. Vymazal také vysvětlil, proč došlo k rozvoji paralely ve vzdělávání a jak mimořádně významné je celou situaci vyřešit, neboť nejen Evropa, ale celý svět se potýká a bude potýkat s nedostatkem zdravotníků a je důležité pro tuto práci lidi motivovat.

Poměrně dlouhá, ale zajímavá, byla tlumočená přednáška paní profesorky Debry Maloy z Texasu, která popsala vzdělávání a formování především anesteziologických sester v USA s velmi dlouhou tradicí, které je však v dnešní době jen velmi obtížně porovnatelné se vzděláváním sester u nás, i když několikrát bylo zmíněno, že jde podobnou cestou. Vyzdvihla potřebu vzdělaných sester, především proto, že :“ *Čím více vzdělaných sester, tím méně chyb a tím více času na pacienta.*“

Co se týká anesteziologických sester, ty v USA žijí v symbióze s anesteziologickými lékaři, mají shodné kompetence při operacích, kdy sestra pracuje zcela samostatně a pojišťovna nerozlišuje, zda při operaci asistoval anesteziolog lékař, či anesteziologická sestra a hradí toto stejnou částkou. Zmínila také, že sestry předepisují léky podávané v nemocnicích při a po operaci.

Tyto informace potvrdila i závěrečná přednáška Bc. Gabriely Ratajové DiS., anesteziologické sestry pracující v Německu, která popsala rozdíly práce, kompetencí a složení týmu na ARO v Německu a v ČR.

Přednáška hlavní sestry ČR, Mgr. Alice Strnadové MBA, přinesla významné informace. Hlavní sestra ČR připomněla vyhlášku 55/ 2011, která upravuje kompetence všeobecných sester, kdy právní úprava rozšířila spektrum výkonů, ke kterým sestry dříve neměly kompetence, nebo musely mít písemné pověření. Dále položila otázku, :“ *Proč nejsou sestry?*“ a hovořila o platovém ohodnocení sester, o pracovních podmínkách a potřebě definovat strukturu ošetrovatelského týmu. Zmínila roztržičnost názorů a připomínek, kterými se zabývá s konstatováním, že neexistuje jednoduché řešení. Zajímavé bylo seznámení s připravovanými kroky například s tím, že navrhuje vyřadit „odborný dohled“, neboť má-li někdo odbornou způsobilost a pracuje tedy dle této své odborné způsobilosti, **NEPOTŘEBUJE** odborný dohled. To je návrh, myslím, velmi významný a mohl by pomoci mnohým zařízením, která mají s aplikací odborného dohledu potíže. Hlavní sestra zmínila i výsledky šetření, která potvrzují, že, jak zdravotničtí asistenti, tak sestry, velmi často pracují nad rámec svých kompetencí. Dále účastníkům hlavní sestra udělala radost informací, že v posledních dnech zmiňovaný systém 4+1 není na pořadu dne a bylo od něj upuštěno.

Přednáška prezidentky ČAS **PhDr. Martiny Šochmanové, MBA** ukázala, jak skvělá osoba stojí v našem čele. Nepřehlédnutelná osobnost, názorově pevná, otevřená, která zcela jednoznačně nazývá skutečnosti pravými jmény. Prezidentka Šochmanová zmínila význam postavení sester, jejich nedostatek i to, jakou sestru si dnešní doba žádá. Vzdělanou, soběstačnou a kompetentní. Zdůraznila nutnost změny přístupu k sestrám, finanční ohodnocení a potřebu motivačních prvků, aby se mladí lidé pro toto povolání rozhodovali již na základních školách. K motivaci současná prezentace a postavení sestry nepřispívá. Zmínila nesmyslnost návrhu systému 4+1 s odůvodněním, že dnes kritizujeme duplicitu a vymyslíme triplicitu?

Kritikou nešetřila ani v tématech jako jsou přetíženost sester, kompetence a nedostatek pomocného personálu. Toto podpořila výsledky výzkumu z roku 2013.

Z této přednášky jsem nadšena a mé nadšení se umocnilo s pokračováním PhDr. Marie Zvoníčkové, z Ústavu ošetrovatelství 3. LF UK, která každým slovem dokazuje, jak je jí problematika daného tématu

vlastní, přetváří naše myšlenky do přesných formulací, opravdu nám mluví z duše a je znát, že má díky svým obrovským zkušenostem ze všech pozic, které zastávala a zastává, mimořádné zkušenosti. Skvěle popíše problém, vysvětlí všechna pro a proti, předloží návrhy možných řešení. PhDr. Marie Zvoníčková představila zatím základní, avšak již dnes zajímavé výsledky kvalitativního šetření projektu MUNROS, který porovnává kompetence sester vybraných evropských zemí. Její komentáře k flexibilitě a učelnivosti české sestry byly naprosto skvostné. Protože... Co udělá česká sestra? Naučí se vždy všemu a nic nechce, nic za to nežadá. Prostě se to naučí a tyto znalosti a dovednosti aplikuje do praxe. Netřeba legislativy ani kompetencí. Mimořádné! Přednáška doktorky Zvoníčkové a přednáška prezidentky Šochmanové mě nadchly. Obě dámy jsou odbornicemi s jasnými srozumitelnými a pevnými názory, které nekompromisně, jednoznačně a zřetelně prezentují. Věřím, že obě představitelky spolu s hlavní sestrou ČR pomohou vyřešit nelehké postavení sester, stanovit jasné kompetence a celkově zlepšit a navrátit prestiž našemu nelehkému a vysoce rizikovému povolání. Po shlédnutí jejich prezentací v to velice věřím. Současně děkuji vedoucí pracovní skupiny pro vzdělávání při prezidiu ČAS, paní Mgr. Itoně Antoníčkové za její neúnavnost, pracovitost a bojovnost, se kterou nás všechny motivuje a podporuje při akcích konaných ve prospěch zlepšování vzdělávacího systému sester.

Mg. Lenka Klímová